

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/348/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3110219567
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3110219567.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v právnej veci navrhovateľa A. A. G. L., Q. X.utca XX., XXXX G., Maďarsko, konajúca prostredníctvom A. A. poisťovňa, a.s., pobočka poisťovne z iného členského štátu, S. XX, G., IČO XX XXX XXX, proti odporkyni H. A., štátnej občianke SR, bytom J., N. XX/XXX, zastúpenej Z. S. Mojtom, advokátom so sídlom J., Z. K. XX/XX o zaplatenie 715,16 Eur s prísl., na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 22. januára 2013 č.k. 19C/18/2011-172, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Odporkyni náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd svojim rozsudkom zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa proti odporkyni domáhal zaplatenia 715,16 eur s príslušenstvom. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ sa svojho nároku proti odporkyni domáhal na základe zmluvy o poistení zo dňa 01.06.2009 č. XXXXXXXXXXXX, z ktorej vyplynulo, že túto mala podpísať odporkyňa ako podnikateľka - účtovníčka, a to s mesačnými platbami 145,95 eur, pričom podpis odporkyne na tejto zmluve nie je totožný s jej podpisom na iných listinách nachádzajúcich sa v spise. Z výpovede odporkyne vyplynulo, že jej zdravotné problémy, pre ktoré bola uznaná invalidnou dôchodkyňou spočívajú v postihnutí oboch rúk, nemôže vykonávať žiadnu prácu, nedokáže sa ani súvisle podpísať, a preto jej podpis nie je súmerný a prirodzený, ktorú skutočnosť potvrdzujú i podpisy odporkyne nachádzajúce sa v spise, ktoré sú diametrálne odlišné v porovnaní s podpisom na poistnej zmluve predloženej navrhovateľom. Z vykonaného dokazovania mal okresný súd za zrejmé, že odporkyňa nemala v úmysle poistiť sa. Vyplýva to nielen z jej výpovede, ale aj zo skutočnosti, že žiadnu platbu poistného neuhradila. V čase podpisovania zmluvy o poistení odporkyňa bola invalidnou dôchodkyňou s príjmom 250 Eur mesačne a je preto nepravdepodobné, že by za takejto situácie mala záujem poistnú zmluvu uzavrieť. Na poistnej zmluve je za navrhovateľa podpísaná pracovníčka G., ktorá vo svojej výpovedi dooznala, že v jej prítomnosti zmluvu odporkyňa nepodpisovala a sama uviedla, že ak by išlo o invalidnú dôchodkyňu, ani by takúto zmluvu s ňou neuzavrela. Táto svedkyňa uviedla, že zmluvu pripravoval a jej sprostredkovanie vykonával v dnom prípade J. O., ktorého navrhol navrhovateľ vo veci vypočuť. Jeho adresu a pobyt však nedokázal hodnoverným spôsobom preukázať, ani nedokázal zabezpečiť jeho v účasť na pojednávaní. Navrhovateľ tak ničím nepreukázal, že medzi ním a odporkyňou došlo k uzavretiu zmluvy o poistení, z ktorej by odporkyni vznikla nejaká povinnosť. Nepreukázal, žeby odporkyňa naozaj zmluvu podpísala. Dôkaz spočívajúci v znaleckom posudku na pravosť podpisu nežiadal vykonať. Všetky skutkové zistenia v danej veci viedli k tomu, že odporkyňa zmluvu, z ktorej plnenia sa navrhovateľ domáhal plnenia, nepodpisala. Z ust. § 120 ods.1 a § 132 O.s.p. vyplýva,

že platí teda zásada podľa ktorej každý z účastníkov (nielen žalobca) preukazuje tie skutočnosti, z ktorých vyvodzuje pre seba priaznivé dôsledky. Neunesenie dôkazného bremena postihuje účastníka nepriaznivým následkom v podobe neúspechu v konaní. Odporkyňa na svoju obranu predložila rozhodnutie o invalidnom dôchodku, ktoré vyvrátilo pravdivosť tvrdenia uvádzaného v poistnej zmluve predloženej navrhovateľom, že je podnikateľkou. Navrhovateľ na preukázanie svojich tvrdení o pravosti podpisu odporkyne nenavrhoval vykonanie znaleckého posudku z odboru písomoznalctva a nezabezpečil účasť svedka (ani neoznačil adresu, kde by sa mohol zdržiavať), ktorý mal potvrdiť skutočnosť, že odporkyňa podpísala poistnú zmluvu, prípadne, že vôbec taký úmysel mala. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 34, § 788 ods. 1 Občianskeho zákonníka. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a navrhovateľovi uložil povinnosť úspešnej odporkyni zaplatiť náhradu trov konania spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia vo výške 298,10 eur.

Proti tomu rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie navrhovateľ a domáhal sa aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh zamietne „a odporkyňa bude povinná mu nahradiť trovy konania“. Až na výzvu súdu zmenil svoj odvolací návrh tak, že žiada aby jeho návrhu bolo v celom rozsahu vyhovie a odporkyňa mu bude povinná zaplatiť trovy konania. Uviedol, že rozsudok súdu prvého stupňa považuje za prekvapivý, nakoľko dôkazné bremeno v danej veci neunesla odporkyňa a nie navrhovateľ a rozsudok je založený na nedostatočne zistenom skutkovom stave veci. Vytýkal súdu prvého stupňa, že jeho návrh zamietol len na základe tvrdení odporkyne a na základe nepreukázaných domnienok, že odporkyňa nemohla uzatvoriť predmetnú poistnú zmluvu vzhľadom na jej sociálny stav. Rovnako nevykonanie znaleckého dokazovania znalcom z odboru písomoznalctva považoval za neopodstatnené, nakoľko bolo povinnosťou odporkyne (nie jeho) aby v zmysle § 120 O.s.p. preukázala svoje tvrdenia, že podpis na jej strane v predmetnej zmluve jej údajne nepatrí. Za nesprávne považoval odôvodnenie súdu, že nevykonaný výsluch svedka J. O. z dôvodu, že nezabezpečil jeho účasť, pričom on poskytol všetky údaje o pobyte a bydlisku menovaného svedka a v rámci občianskeho súdneho konania nemal iné možnosti ako jeho pobyt zistiť. Mal za to, že odporkyňa nepreukázala svoje tvrdenie, že neuzavrela, nepodpísala predmetnú zmluvu. Súd prvého stupňa mal vykonať také dokazovanie, aby tieto skutočnosti jednoznačne potvrdil alebo vyvrátil, aby sa presne a nepochybné zistil skutkový stav veci, z ktorého náležitého zistenia závisí riadne rozhodnutie danej veci. Odôvodnenie rozsudku bolo, podľa jeho názoru, založené len na domnienkach a nie na zistenom skutkovom stave. Mal za to, že neexistoval právny dôvod na zamietnutie návrhu.

Odporkyňa sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadřila.

Krajský súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. v rozsahu podaného odvolania jeho dôvodov a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné potvrdiť ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p.. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p..

V danej veci sa navrhovateľ proti odporkyni domáhal zaplata sumy 715,16 eur s príslušenstvom, titulom zmluvného plnenia vyplývajúceho z poistnej zmluvy č. XXXXXXXXXX zo dňa 01.06.2009 uzavretej v zmysle § 801 ods. 2 Občianskeho zákonníka medzi účastníkmi tohto konania.

Odporkyňa existenciu zmluvného vzťahu medzi účastníkmi spochybnila tým, že tvrdila, že takúto zmluvu s navrhovateľom nikdy neuzavrela, jej podpis na uvedenej poistnej zmluve nie je jej podpisom, ktorá skutočnosť sa javila ako nesporná z obsahu spisu, v ktorom sa nachádzajú i iné podpisy odporkyne. Nesprávne boli v predmetnej zmluve uvedené i údaje týkajúce sa odporkyne, že je samostatne zárobkovo činnou osobou, podnikateľkou-účtovníčkou, ktorá skutočnosť je jednoznačne nepravdivá, nakoľko od roku 1998 je odporkyňa invalidnou dôchodkyňou a výška jej invalidného dôchodku v čase uzavretia zmluvy predstavovala sumu 225,40 eur mesačne.

V súvislosti so všetkými vykonanými dôkazmi súd prvého stupňa dospel k záveru, že navrhovateľka nemala v úmysle neuzavrieť a ani neuzavrela poistnú zmluvu s navrhovateľom. Navrhovateľ tak nepreukázal, že medzi ním a odporkyňou došlo k uzavretiu zmluvy o poistení, z ktorej by odporkyni vyplývala nejaká povinnosť. Dôkaz spočívajúci v znaleckom posudku na pravosť podpisu odporkyne navrhovateľ vykonať nežiadal.

Podľa § 101 ods. 1 O.s.p. účastníci sú povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky a dbajú na pokyny súdu. Podľa § 120 ods. 1 O.s.p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti (§ 153 ods. 1 O.s.p.).

V sporovom občianskom súdnom konaní sa uplatňuje prejednacía zásada. Účastník má jednak povinnosť tvrdenia, jednak dôkaznú povinnosť. Následky spojené s ich nesplnením v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie ten účastník konania, ktorý tieto povinnosti nesplnil. Medzi povinnosťou tvrdenia a povinnosťou označiť dôkazy na preukázanie tvrdení, je vzájomná väzba. Pokiaľ účastník konania nesplní povinnosť tvrdenia, nemôže splniť ani povinnosť označiť na svoje tvrdenia dôkazy. Dôkazné bremeno ako procesný inštitút v sporovom občianskom súdnom konaní spočíva v zodpovednosti účastníka konania za to, že v konaní budú preukázané tie rozhodné skutočnosti, ku ktorým sa dôkazné bremeno viaže. Ak neboli preukázané tvrdenia účastníka, tento dôkazné bremeno neuniesol, čoho následkom je rozhodnutie súdu vo veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť vo veci samej aj v takých prípadoch, keď neboli preukázané určité skutočnosti, významné podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci (či už z dôvodu nečinnosti účastníka, ktorý nesplnil povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení stanovenú v § 101 a v § 120 ods. 1 prvej vety O.s.p. alebo preto, že takáto skutočnosť nemohla byť preukázaná vôbec). Okruh rozhodujúcich skutočností, ktoré sa týkajú povinnosti tvrdenia a povinnosti označenia dôkazov na preukázanie tvrdení je daný hypotézou právnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov konania. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena.

V danej veci sa navrhovateľ svojho nároku domáhal titulom zmluvného plnenia z poistnej zmluvy, ktorá mala byť medzi účastníkmi uzavretá v zmysle § 801 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Predpokladmi úspešnosti uplatneného nároku navrhovateľom je preukázanie uzavretia poistnej zmluvy. Na povinnosť jeho tvrdenia teda nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce ním tvrdenú skutočnosť, ktorá zaťažuje navrhovateľa, t.j. preukázať uzavretie zmluvy poistnej pre životné poistenie s odporkyňou. Je pravdou, že navrhovateľ predložil súdu fotokópiu návrhu poistnej zmluvy pre životné poistenie č. 0000042215 zo dňa 01.06.2009, v ktorom sa nachádzajú generálie odporkyne, jej podpis však nekorešponduje so žiadnym z podpisov, ktorý sa nachádza v súdnom spise, pričom ide o taký rozpor v podpisoch odporkyne (a to i na doručenke predloženej navrhovateľom), ktorý je bežne viditeľný i laikovi. Odporkyňa v priebehu súdneho konania navrhovala znalecké dokazovanie znalcom z odporu grafológie na pravosť jej podpisu, ku ktorému návrhu sa navrhovateľ vyjadril tak, že vzhľadom na to, že odporkyňa nie je v súčasnosti schopná sa podpisovať z dôvodu svojho zdravotného postihnutia, nie je vykonanie znaleckého dokazovania prostredníctvom znalca z odporu písomznanectva v súčasnosti relevantné pre účely preukázania tvrdení odporkyne.

Otázku splnenia povinnosti tvrdenia, povinnosti označiť na preukázanie tvrdení dôkazy musí súd riešiť so zreteľom na individuálne okolnosti danej prejednávanej veci.

Odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že navrhovateľ neuniesol dôkazné bremeno a nepreukázal existenciu zmluvného vzťahu medzi účastníkmi tohto konania a tým aj opodstatnenosť svojho nároku na zmluvné plnenie od odporkyne .

Pokiaľ navrhovateľ v podanom odvolaní tvrdil, že dôkazné bremeno na preukázanie, že podpis odporkyne na uvedenej poistnej zmluve nie je jej podpisom svedčí odporkyňi, odvolací súd opätovne poukazuje na povinnosť navrhovateľa tvrdiť určitú skutočnosť, na ktorú nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce jeho tvrdenia, t.j. zaťažuje ho dôkazné bremeno preukázať existenciu zmluvného vzťahu medzi účastníkmi. Pokiaľ táto skutočnosť v konaní preukázaná bez akýchkoľvek pochybností nebola, neuniesol navrhovateľ bremeno dôkazu. Navrhovateľ nie je procesným subjektom, ktorého by

sa procesné povinnosti, a to bremeno tvrdenia a bremeno dôkazu netýkali, a preto pokiaľ chcel v konaní úspešne uplatniť svoj nárok musel tvrdiť a preukázať, že došlo k uzavretiu zmluvného vzťahu medzi účastníkmi tohto konania a na svoje tvrdenia označiť dôkazy. Teória práva v tejto súvislosti hovoria v tzv. presúvaní dôkazného bremena. Ide tu o rozdelenie dôkazného bremena medzi účastníkov konania v závislosti na aktuálnom stave (priebehu) konania a na tom, ako právna norma vymedzuje práva a povinnosti účastníkov hmotnoprávneho vzťahu.

Odporkyňa úspešne spochybnila pravosť svojho podpisu na poistnej zmluve predloženej vo fotokópii navrhovateľom v súdnom spise s poukazom na jej iné podpisy nachádzajúce sa v spise, poukazovala na absenciu jej vôle uzavrieť takúto poistnú zmluvu, ktorému tvrdeniu svedčila i jej invalidita od roku 1998 a výška jej príjmu, ktorý minimálne prevyšoval sumu, ktorú mesačne mala na základe poistenej zmluvy platiť, pričom v poistnej zmluve je uvádzaná ako podnikateľka, ktorá skutočnosť nie je pravdivá. Navyiac zamestnankyňa navrhovateľa jednoznačne konštatovala, že s invalidnou dôchodkyňou by takúto zmluvu neuzatvárali. Z týchto dôvodov prešlo dôkazné bremeno na navrhovateľa preukázať, že s odporkyňou skutočne poistnú zmluvu, ktorej kópiu súdu predložil, uzavrel. Navrhovateľ znalecké dokazovanie súdnym znalcom z odboru grafológie na pravosť podpisu odporkyne na poistnej zmluve nežiadal, dokonca ho považoval za zbytočné s poukazom na zdravotný stav odporkyne .

Vzhľadom na uvedené navrhovateľ dôkazné bremeno neunesol a musí niesť následky nesplnenia si svojej procesnej povinnosti označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, následkom čoho je potom neunesenie dôkazného bremena a neúspech v tomto súdnom konaní.

Pokiaľ navrhovateľ vytýkal súdu prvého stupňa, že nevypočul svedka J. O. odvolací súd len poukazuje na skutočnosť, že uvedený svedok bol na základe údajov navrhovateľa predvolaný na súdne pojednávanie, pričom zásielka sa súdu vrátila s tým, že svedok je na adrese uvádzanej navrhovateľom neznámy. Na výzvu súdu navrhovateľ oznámil, že aktuálna adresa pobytu J. O. mu známa nie je. Vzhľadom na neuvedenie iných údajov týkajúcich sa uvedeného svedka, predovšetkým generálií jeho osoby, nebolo ani v možnostiach súdu zistiť jeho súčasný pobyt. Táto povinnosť zaťažuje navrhovateľa, ktorý je povinný označiť svedka všetkými údajmi, na základe ktorých môže súd zistiť jeho pobyt a možno ho predvolať a vypočuť. Z tohto dôvodu odvolací súd považoval túto námietku navrhovateľa za nedôvodnú.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa považoval za vecne správny a potvrdil ho vrátane trov prvostupňového konania, ktorých výšku odvolateľ žiadnym spôsobom nespochybnil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224, § 142 ods. 1, § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnej odporkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko si náhradu trov konania neuplatnila a z obsahu spisu jej žiadne trovy nevyplynuli.

Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.